

សាកលវិទ្យាល័យក្សេមបូឌីកសិកម្ម
Royal University of Agriculture

វចនានុក្រមបច្ចេកសិកម្មស៊ីកម្ម
Agricultural Technical Dictionary RUA 2015

វចនានុក្រម
បច្ចេកសិកម្មស៊ីកម្ម
(អង់គ្លេស~ខ្មែរ និង ខ្មែរ~អង់គ្លេស)
Agricultural Technical Dictionary
(English-Khmer & Khmer-English)

Funded by
ACIAR | Australian Centre for International Agricultural Research

**ក្រុមអ្នករៀបរៀង និងពិនិត្យករនៅក្នុងសិក្ខាសាលាវាយតម្លៃ
សាច់ដុំទី ១៦ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៥ នៅសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម
The development team and editorial team during the final evaluation
workshop on 16th June 2015 at the Royal University of Agriculture**

វចនានុក្រមបច្ចេកសព្ទកសិកម្ម
(អង់គ្លេស ខ្មែរ/ខ្មែរ អង់គ្លេស)

ចងក្រងបោះពុម្ពដោយ៖

គម្រោងសហការណ៍រវាងសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម និង ACIAR ប្រទេសអូស្ត្រាលី
មជ្ឈមណ្ឌលភាសា, ប្រអប់សំបុត្រលេខ ២៦៩៦ ខ័ណ្ឌដង្កោ, ភ្នំពេញ
សារអេឡិចត្រូនិច៖ languagecenter@rua.edu.kh គេហទំព័រ៖ www.rua.edu.kh
លេខ ISBN: 978 9-9249 0200-3
បោះពុម្ពដោយ៖ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារ

ការចងក្រងពាក្យ និងកន្សោមពាក្យសម្រាប់វចនានុក្រមនេះ ត្រូវបានដកស្រង់ពីប្រភពផ្សេងៗ ជាមួយនឹងការតបស្នងដោយសេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ ដែលមានបង្ហាញតាមរយៈបញ្ជីឯកសារយោងនៅខាងក្រោយ។ សូមកត់សម្គាល់ថា វចនានុក្រមនេះមិនមែនផលិតសម្រាប់ធ្វើអាជីវកម្ម និងជាចម្បងសម្រាប់ការអប់រំ ការស្រាវជ្រាវ និងការផ្សព្វផ្សាយ ដែលចូលរួមចំណែកដល់ការកសាងធនធានមនុស្ស និងស្របតាមគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ព័ត៌មាននៅក្នុងវចនានុក្រមនេះត្រូវចងក្រង និងពិនិត្យយ៉ាងម៉ត់ចត់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ដើម្បីធានាឱ្យបាននូវភាពសុក្រិតនៅពេលបោះពុម្ព។ ដោយយោងទៅតាមធនធាន និងកាលវេលា នោះកំហុសដោយអចេតនាអាចនឹងមានក្នុងវចនានុក្រមនេះ។ អ្នកនិពន្ធ និងអ្នកបោះពុម្ព នឹងមិនទទួលខុសត្រូវតែម្នាក់ឯងលើអសុក្រិតភាពផ្សេងៗ នៃខ្លឹមសារខ្លះនៃសៀវភៅទាំងមូល។

រាល់កិច្ចការដកស្រង់ទាំងអស់ត្រូវធ្វើឡើងដោយមានប្រភពច្បាស់លាស់ និងគោរពរាល់កម្មសិទ្ធិបញ្ញា។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ប្រសិនបើមានការរំលោភកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដោយអចេតនាណាមួយ នោះក្រុមការងារចងក្រង សូមទទួលនូវសេចក្តីសណ្តោសប្រោសប្រណី និងម្ចាស់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាអាចទំនាក់ទំនងមកបាន។

ពិនិត្យការសម្រាប់ទំនាក់ទំនង

សាស្ត្រាចារ្យបណ្ឌិត **សេង ម៉ុ**
សាកលវិទ្យាការង នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ភ្នំពេញ
សារអេឡិចត្រូនិច៖ mseng@rua.edu.kh

បណ្ឌិត ចន ស៊ីលលី

សាស្ត្រាចារ្យកិត្តិយស ប្រចាំនៅ សាលាដី និង សាលាវិទ្យាសាស្ត្រ នៃសាកលវិទ្យាល័យឃ្វីនស្ទ័រឡេនដ៍ ប្រទេសអូស្ត្រាលី
សារអេឡិចត្រូនិច៖ j.schiller@uq.edu.au

លោក ហូត ចាន់ធី

ប្រធានមជ្ឈមណ្ឌលភាសា នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ភ្នំពេញ
សារអេឡិចត្រូនិច៖ languagecenter@rua.edu.kh

AGRICULTURAL TECHNICAL DICTIONARY (English-Khmer/Khmer-English)

Published by

RUA-ACIAR Project, 2015

Royal University of Agriculture (RUA)
Language Center, P.O.Box. 2696, Dangkor District,
Phnom Penh, Cambodia. E-mail: languagecenter@rua.edu.kh; Website: www.rua.edu.kh

ISBN: 978 9-9249 0200-3

Printed by Documentary Centre, RUA

The compilation of this dictionary included the use of reference materials taken from various sources, these sources being acknowledged in the reference list in the book. The aim of the production of the dictionary to provide a bi-lingual dictionary reference, which would become freely available for education, research, extension and general policy use, and which would help with human resource development within Cambodia.

The information contained in this dictionary has been compiled and reviewed to ensure its accuracy at the time of publication. However, it is also acknowledged that further updating of the dictionary will be required in the future. The authors and publisher take no responsibility with regards to the accuracy of the information contained in this book.

Every effort has been made to trace and acknowledge copyrights. However, should any infringements have occurred, the publishers tender their apologies and invite copyright holders to contact them.

Correspondents

Professor Dr SENG Mom

Vice-Rector,

Royal University of Agriculture, P.O.Box. 2696, Dangkor District, Phnom Penh, Cambodia.

E-mail: mseng@rua.edu.kh

Dr John SCHILLER

Honorary Senior Fellow, School of Land and School Sciences,

The University of Queensland, St. Lucia, Brisbane. Australia 4072.

E-mail: j.schiller@uq.edu.au

Mr HUOT Chanthy

Head, Language Center

Royal University of Agriculture, P.O.Box. 2696, Dangkor District, Phnom Penh, Cambodia.

E-mail: huotchanthy@rua.edu.kh

អ្នកផ្តួចផ្តើមគម្រោង

ឯ.ខ សាស្ត្រាចារ្យបណ្ឌិត ដោ ប៊ុនថាន សាស្ត្រាចារ្យបណ្ឌិត សេង មុំ បណ្ឌិត ចន ស៊ីលលី លោក ថេង ឌីណា	សាកលវិទ្យាធិការ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម សាកលវិទ្យាធិការរង នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម សាស្ត្រាចារ្យកិត្តិយស ប្រចាំនៅ សាលាដី និង សាលាវិទ្យាសាស្ត្រ នៃសាកលវិទ្យាល័យឃ្លីនស្បៀងឡានដ៍ ប្រទេសអូស្ត្រាលី គ្រូឧត្តម នៅមហាវិទ្យាល័យវិស្វកម្មកសិកម្ម នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម

អ្នករៀបរៀង និងចងក្រង

នាម និងគោត្តនាម

លោក ហួត ចាន់ធី
លោក ខៀវ សុផ័រ
លោក លឹម មករា
លោក ឈុន សេងហាក់
លោក សំឡឹង បូរ៉ា
លោក ធាម ប៉េងហៀង
កញ្ញា នៅ ករុណា
កញ្ញា ជា មករា
លោក ហេង ចេងហ៊ុយ

ឯកទេស

សាកវប្បកម្ម និង ភាសាអង់គ្លេស
ព័ត៌មានវិទ្យា
ក្សេត្រសាស្ត្រ និង ភាសាអង់គ្លេស
កសិ-ឧស្សាហកម្ម
កសិ-ឧស្សាហកម្ម និង ភាសាអង់គ្លេស
ក្សេត្រសាស្ត្រ
ក្សេត្រសាស្ត្រ
ក្សេត្រសាស្ត្រ
ក្សេត្រសាស្ត្រ

ប្រធានក្រុម
អ្នកបង្កើត Software និង រចនា
ជំនួយការ
-
-
-
អ្នកវាយអត្ថបទ
-
-

Initiators:

H.E Prof. Dr NGO Bunthan	Rector, Royal University of Agriculture
Professor Dr SENG Mom	Vice-Rector, Royal University of Agriculture
Dr John SCHILLER	Honorary Senior Fellow, School of Land and School Sciences, The University of Queensland. Australia
Mr THENG Dyna	Lecturer, Faculty of Agricultural Engineering, RUA

Development Team (Language Centre)

Name	Field	
Mr HUOT Chanthy	Horticulture & English	Team Leader
Mr KHIEV Sothy	Information Technology	Software developer & designer
Mr LIM Makara	Agronomy & English	Assistant
Mr CHHUN Senghak	Agro-Industry	-
Mr SAMOEUN Bora	Agro-Industry & English	-
Mr THEAM Penghieng	Agronomy	-
Ms NOV Karuna	Agronomy	Typist
Ms CHEA Markara	Agronomy	-
Mr HENG Chhenghuy	Agronomy	-

ពិនិត្យការ

នាម និង គោត្តនាម

អង្គភាពបម្រើការ

ឯ.ខ សាស្ត្រាចារ្យបណ្ឌិត ដៅ ប៊ុនថាន	សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	ប្រធាន
សាស្ត្រាចារ្យបណ្ឌិត សេង ម៉ុំ	សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	សមាជិក
សាស្ត្រាចារ្យបណ្ឌិត សុក គន្ធី	សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
សាស្ត្រាចារ្យបណ្ឌិត ម៉ែន សារ៉ែម	សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
លោក ទី ចាន់ណា	សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
លោក យួន អៀង	មហាវិទ្យាល័យកៅស៊ូ សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
លោក តែ គុយហោ	មហាវិទ្យាល័យវិទ្យាសាស្ត្រសត្វ សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
លោក គង់ ថុង	មហាវិទ្យាល័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
លោក ហេង ចំរើន	មហាវិទ្យាល័យវិទ្យាសាស្ត្រព្រៃឈើ សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
លោក ឡោ លីតូ	មហាវិទ្យាល័យវិស្វកម្មកសិកម្ម សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
បណ្ឌិត ខែ សត្យា	វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
បណ្ឌិត ប៊ុនតុង បូរិន	មហាវិទ្យាល័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
បណ្ឌិត កែវ សាធ	មហាវិទ្យាល័យវេជ្ជសាស្ត្រសត្វ សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
បណ្ឌិត ហុក លីដា	មហាវិទ្យាល័យវិទ្យាសាស្ត្រកសិកម្ម សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
លោក ហុក សែនសម្ពា	មហាវិទ្យាល័យវិទ្យាសាស្ត្រផលិតផល សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
លោក ធីម សុខា	មហាវិទ្យាល័យវេជ្ជសាស្ត្រសត្វ សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
កញ្ញា អុង សុជាតិ	មហាវិទ្យាល័យវិទ្យាសាស្ត្រកសិកម្ម សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-

លោក ជា ប៊ុនណា	មហាវិទ្យាល័យវេជ្ជសាស្ត្រសត្វ សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
លោក ឃឿន សុគុណ	មហាវិទ្យាល័យវេជ្ជសាស្ត្រសត្វ សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
លោក ហុង សម្បត្តិ	ក្រសួងបរិស្ថាន	-
លោក អ៊ុន ចាន់ថា	អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
លោកស្រី ឈុន ណារី	នាយកដ្ឋានផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាល ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខា ប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
លោក ថោង សំណាង	នាយកដ្ឋានផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាល ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខា ប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
លោក ឈូយ សំអុល	រដ្ឋបាលផលផល ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
លោកស្រី លី សុខតា	រដ្ឋបាលផលផល ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
លោក សូ ថន	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	-
លោក ខេង សេង	វិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាល និងស្រាវជ្រាវដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា	-
លោក ស្រី រ៉ៃ	វិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាល និងស្រាវជ្រាវដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា	-

Editorial Team

Name	Institution	Role
H.E Prof. Dr NGO Bunthan	Royal University of Agriculture (RUA), MAFF	Leader
Prof. Dr SENG Mom	Royal University of Agriculture (RUA), MAFF	Member
Prof. Dr SOK Kunthy	Royal University of Agriculture (RUA), MAFF	
Prof. Dr MEN Sarom	Royal University of Agriculture (RUA), MAFF	
Mr TY Channa	Royal University of Agriculture (RUA), MAFF	
Mr KHUON Eang	Faculty of Rubber, RUA, MAFF	
Mr TE Kuyhor	Faculty of Animal Science, RUA, MAFF	-
Mr KONG Thong	Faculty of Agro-Industry, RUA, MAFF	-
Mr HENG Chamroeun	Faculty of Forestry, RUA, MAFF	-
Mr LOR Lytour	Faculty of Agricultural Engineering, RUA, MAFF	-
Dr KHAY Sathya	Cambodia Agricultural Research and Development Institute, MAFF	-
Dr BUNTONG Borarin	Faculty of Agro-Industry, RUA, MAFF	-
Dr KEO Sath	Faculty of Veterinary Medicine, RUA, MAFF	-
Dr HOK Lyda	Faculty of Agronomy, RUA, MAFF	-
Mr HOK Sensamphea	Faculty of Fisheries, RUA, MAFF	-
Mr THIM Sokha	Faculty of Veterinary Medicine, RUA, MAFF	-
Ms ONG Soheat	Faculty of Agronomy, RUA, MAFF	-
Mr CHEA Bunna	Faculty of Veterinary Medicine, RUA, MAFF	-
Mr KHOEUN Sokun	Faculty of Veterinary Medicine, RUA, MAFF	-
Mr HONG Sabath	Ministry of Environment	-
Mr IN Chantha	General Department of Agriculture, MAFF	-
Ms CHHUN Navy	Department of Animal Health and Production, MAFF	-
Mr THONG Samnang	Department of Animal Health and Production, MAFF	-
Mr CHHUOY Samol	Fisheries Administration, MAFF	-
Ms LY Sokta	Fisheries Administration, MAFF	-
Mr SO Than	Forestry Administration, MAFF	-
Mr KHENG Seng	Cambodia Development Resource Institute (CDRI)	-
Mr SREY Vireak	Cambodia Development Resource Institute (CDRI)	-

សេចក្តីផ្តើម

ការចងក្រងវចនានុក្រមបច្ចេកសព្ទកសិកម្ម (អង់គ្លេស-ខ្មែរ និងខ្មែរ-អង់គ្លេស) ត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងដើម្បីផ្តល់ជាឯកសារយោងសម្រាប់អ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវ អ្នកធ្វើគោលនយោបាយ និងនិស្សិតក្នុងការសិក្សាស្វ័យល្អ និងបកប្រែពាក្យក៏ដូចជាការស្រាវជ្រាវបច្ចេកទេសពីភាសាអង់គ្លេសទៅខ្មែរ ឬពីខ្មែរទៅអង់គ្លេស ក្នុងភាពដ៏ជាក់លាក់មួយ និងមិនមានភាពខុសគ្នារវាងបុគ្គល។ ការរីកសាយភាយនៃសាកលភាវូបនីយកម្មលើការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានស្តីពីការស្រាវជ្រាវពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យកសិកម្ម និងការអប់រំបានបង្កើតឱ្យមានតម្រូវការជាចាំបាច់នូវឯកសារយោងផ្សេងៗដែលចាំបាច់ត្រូវបកប្រែ និងយល់ជាភាសាខ្មែរ ឬអង់គ្លេស។ ដើម្បីសម្រួល និងចៀសវាងនូវបញ្ហាទាំងអស់ខាងលើ វចនានុក្រមបច្ចេកសព្ទកសិកម្មថ្មីមួយត្រូវបានចងក្រងដោយការធ្វើសមាហរណកម្ម និងការដកស្រង់ពាក្យ ក៏ដូចជាការស្រាវជ្រាវបច្ចេកទេសភាគច្រើនពីរបាយការណ៍ ឬឯកសារវិទ្យាសាស្ត្រ និងសន្ទនាក្រុមដែលត្រូវបានបោះពុម្ពមួយចំនួន ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ ក្រសួងបរិសុទ្ធិ គ្រឹះស្ថានអប់រំខត្តមសិក្សា និងវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវមួយចំនួនដែលបានធ្វើការងារទាក់ទងទៅនឹងកសិកម្ម។ ការបកប្រែខ្លះក៏មានបន្ថែមនូវសេចក្តីពន្យល់អធិប្បាយ អមជាមួយពាក្យ ឬក្រសួងពាក្យគន្លឹះខ្លះដែលត្រូវបានធ្វើទំនើបកម្មឱ្យស្របតាមការប្រើប្រាស់ជាទូទៅ និងស្របតាមខេមបូឌីយានកម្មភាសាខ្មែររបស់រាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា។ បន្ថែមពីលើការបោះពុម្ពជាសៀវភៅហើយក៏ជាលើកដំបូងផងដែរ ដើម្បីឱ្យទាន់សម័យកាលក្នុងបរិបទនៃការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា កម្រងពាក្យទាំងអស់នៅក្នុងវចនានុក្រមនេះត្រូវបានរៀបរៀងជាកម្មវិធីកុំព្យូទ័រ (Software) ដែលអាចដំឡើងឱ្យដំណើរការលើប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការរបស់ Windows។ ការរៀបរៀងទាំងមូលត្រូវធ្វើឡើងដោយក្រុមការងាររបស់មជ្ឈមណ្ឌលភាសា នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ដោយថវិកាហិរញ្ញបទានរបស់មជ្ឈមណ្ឌលអូស្ត្រាលីសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវកសិកម្មអន្តរជាតិ ឬ Australian Center for International Agricultural Research (ACIAR)។

គ្រប់ទម្រង់នៃវចនានុក្រមដែលបានបោះពុម្ពនេះ មានការចែកជូនក្នុងគោលបំណងអប់រំ និងស្រាវជ្រាវ ដោយឥតគិតថ្លៃ ឬអាចទាញយកបានតាមរយៈគេហទំព័ររបស់សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម (www.rua.edu.kh) និងគេហទំព័ររបស់ Australian Center for International Agricultural Research (<http://aciarc.gov.au>)។

ផលិតកម្មនៃវចនានុក្រមបច្ចេកសព្ទកសិកម្ម ដោយគ្រឹះស្ថានខត្តមសិក្សាមួយនេះនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្រោមការឧបត្ថម្ភហិរញ្ញវត្ថុពីស្ថាប័នស្រាវជ្រាវអូស្ត្រាលីមួយនេះ បានឆ្លុះបញ្ចាំងពីចំណងសហប្រតិបត្តិការដ៏រឹងមាំមួយក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្ម និងការអប់រំរវាងប្រទេសទាំងពីរ។

សាស្ត្រាចារ្យបណ្ឌិត **ថៅ ម៉ីនថាង**
សាកលវិទ្យាធិការ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម

បណ្ឌិត **និត អូស្ត្រិល**
អគ្គនាយកប្រតិបត្តិ នៃACIAR

Foreword

The production of this bi-lingual Agricultural Technical Dictionary will provide Cambodian researchers, policy makers, teachers and students with a reference for the consistent translation of agricultural technical words and phrases between the Khmer and English languages. The increasing use of English as an international language in the agricultural research and education sectors within Cambodia has created the need for appropriate reference materials to assist with the translation of materials from English to Khmer, and vice-versa.

To facilitate an understanding and translation of technical words and phrases in the Khmer and English languages this dictionary has integrated content from existing dictionaries, glossaries and reference materials commonly used in agriculture and related fields. In addition to this printed version of the dictionary a software application has also been created to enable users to install the dictionary on computers.

The production of this dictionary by a Cambodian institution with the support of an Australian research organisation reflects the strong collaborative links for agricultural development and education between Cambodia and Australia.

This dictionary has been developed by the Language Centre, Royal University of Agriculture (RUA) of Cambodia, with the support of the Australian Center for International Agricultural Research (ACIAR)

Free access to this dictionary is available on the websites of the Royal University of Agriculture (<http://rua.edu.kh>) and the Australian Centre for International Agricultural Research (<http://aciarc.gov.au>).

Prof. Dr Ngo Bunthan,
Rector, Royal University of Agriculture
RUA

Dr Nick Austin
Chief Executive Officer
ACIAR

សេចក្តីណែនាំក្នុងការប្រើប្រាស់

វចនានុក្រមនេះ ត្រូវបានបែងចែកជាពីរផ្នែកធំៗ។ ផ្នែកទី១ ជាវចនានុក្រមបច្ចេកសព្ទកសិកម្ម (អង់គ្លេស-ខ្មែរ) ដែលមានប្រមាណជាង ១៤.០០០ ពាក្យមេ និងកន្សោមពាក្យភ្ជាប់ជាមួយ។ ផ្នែកទី២ ជាវចនានុក្រមខ្មែរ អង់គ្លេស ដែលមានប្រមាណជាង ៧.០០០ ពាក្យ និងកន្សោមពាក្យ។ បន្ថែមពីលើនេះ ផ្នែកខាងចុងនៃសៀវភៅនេះ ជាឯកសារយោង ដែលត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់ក្នុងការចងក្រងមួយនេះ។ នៅក្នុងផ្នែកទី១ ពាក្យមេ ជាភាសាអង់គ្លេសនៅដើមបន្ទាត់ បន្ទាប់មកមាននិមិត្តសញ្ញានៃសូរស័ព្ទ ថ្នាក់ពាក្យ ពាក្យប្រែសម្រួលជាខេមរភាសា និងការពន្យល់នៅក្នុងវង់ក្រចក (ចំពោះពាក្យមួយចំនួន) ដែលមានការបង្ហាញដូចក្នុងឧទាហរណ៍ខាងក្រោម។ ក្នុងពេលខ្លះពាក្យមេ អាចត្រូវស្វែងរកជាពាក្យនៅខាងចុងនៃកន្សោមពាក្យ។ ក្នុងផ្នែកនេះផងដែរ ចំពោះពាក្យមេដែលមានកន្សោមពាក្យជាតម្លាយនៃពាក្យ នោះកន្សោមពាក្យ ត្រូវបានសរសេរនៅពីខាងក្រោមពាក្យមេ ព្រមទាំងមានការចូលបន្ទាត់បន្តិចពិសេសចាប់ផ្តើមដោយសញ្ញា «•» ដែលត្រូវបានបង្ហាញដូចឧទាហរណ៍ខាងក្រោម។

ករណីពាក្យមេនៅខាងចុង៖

- ពាក្យមេ → **abatement** /ə'beɪtm(ə)nt/ [n] ការកាត់បន្ថយ, ការបញ្ចុះ
 - pollution abatement /pə'luːʃ(ə)n ə'beɪtm(ə)nt/ [n] ការកាត់បន្ថយការបំពុល
- កន្សោមពាក្យដែលមានពាក្យមេ → • water pollution **abatement** /'wɔːtə pə'luːʃ(ə)n ə'beɪtm(ə)nt/ [n] ការកាត់បន្ថយការបំពុលទឹក

ករណីពាក្យមេនៅខាងដើម៖

- ពាក្យមេ → **accession** /ək'sɛʃ(ə)n/ [n] បញ្ជីក (រាល់អាជីវករ ឬពូជ ដែលត្រូវបានចុះបញ្ជី)
- កន្សោមពាក្យដែលមានពាក្យមេ → • **accession** number /ək'sɛʃ(ə)n 'nʌmbə/ [n] លេខ បញ្ជីក (លេខបញ្ជីនៃជីវករ ឬពូជ)

រីឯករណីខ្លះទៀត កន្សោមពាក្យត្រូវបានតម្រៀបតាមលំដាប់អក្ខរក្រមនៃពាក្យខាងដើម ដែលអាចជានាម ឬគុណនាម ព្រោះគ្មានពាក្យមេចាំបាច់ដែលត្រូវពន្យល់ ហើយកន្សោមពាក្យទាំងមូលគឺមានអត្ថន័យពិសេសមួយដែលពេលខ្លះការយល់ពាក្យនីមួយៗនៅក្នុងកន្សោមពាក្យ គឺមិនអាចធ្វើឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់យល់ខ្លឹមសារទាំងស្រុងបានទេ។

លើសពីនេះ ចំពោះពាក្យដែលមានន័យលើសពីមួយ និមិត្តសញ្ញាជាលេខ ១ ២ ឬ ៣ ត្រូវបានប្រើសម្រាប់ការប្រែសម្រួលជាខេមរភាសាក្នុងបរិបទផ្សេងៗគ្នា ដែលមានការបង្ហាញដូចក្នុងឧទាហរណ៍ខាងក្រោម។

- abdomen** /'abdəməŋ/ [n]
១. ពោះ (ផ្នែកទីបី ឬផ្នែកតូចនៃសរីរាង្គសត្វល្អិត ដែលជាទូទៅផ្ទុំឡើងពី ៩ ឬ១០កង់ ហើយផ្នែកនេះគ្មានដុះជើងឡើយ នៅពេលសត្វល្អិតពេញវ័យ ឬគ្រប់លក្ខណៈ)
 ២. សាច់ពោះ
 ៣. សត្វល្អិត (នៅក្នុងវង់នៃ arthropod)